בבית המשפט המחוזי **ת.א.**

<u>בתל-אביב</u> **בש"א**

בעניין:

אלדד גוטמן, ת.ז. 038346508,

מרח' ההגנה 210 ירוחם, 80500

ע"י ב"כ עו"ד יוחי גבע ו/או אמיר ישראלי,
מדרך ז'בוטינקי 5 (בית אבגד), רמת-גן, 52520
טל: 03-7518477, פקס: 03-7518635

<u>המבקש</u>

- נגד -

נביעות-טבע הגליל בע"מ ח"צ 520037326

מרח' הגלבוע פינת רח' הירדן, ת"ד 110, לוד, 71336

<u>המשיבה</u>

<u>בקשה לאישור תובענה ייצוגית</u>

המבקש מתכבד בזאת, להגיש לבית המשפט הנכבד, בד בבד עם הגשת התביעה העיקרית בתיק דנן ("**התביעה**"), בקשה לאישור התביעה כייצוגית לפי הוראות חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "**חוק תובענות ייצוגיות**").

- כתב התביעה מצ"ב **<u>כנספח "א"</u>** לבקשה זו.

- תצהיר המבקש, מר משה סויסה, מצ"ב **<u>כנספח "ב"</u>** לבקשה זו.

א. מבוא:

1. תביעה זו – והבקשה לאשרה כייצוגית – עניינה במקרה בוטה במיוחד של הטעיה צרכנית.

2. מסתבר, כי המשיבה, יצרה ומכרה, החל משנת 2006 ועד ליום הגשת הבקשה, ועודה עושה כן, משך שנים אחדות, את המוצר "**נביעות** + **בתוספת ויטמינים**" באריזות של **1.5 ליטר** ו-**500 מ"ל**, בטעמים, "**ענבים עדין**", "**אפרס עדין**", "**תפוח עדין**" ו"**לימון ליים עדין**", (להלן, יחדיו: "**המוצרים**" ו/או "**המשקאות**") עת ציינה, בסימון מטעה, ובניגוד מוחלט לדין, **זאת ב- 5 מקומות שונים בכל בקבוק ובקבוק**, כי המשקאות אוחזים ב"**תוספת 5 ויטמינים מקבוצה B**", כדבר המלמד, לכאורה, כי המוצרים אוחזים בכמות ויטמינים מספיקה, על מנת להקרא כבעלי "תוספת בויטמינים" – מקום שבפועל, הם אינם כאלה ולא יכולים כלל להקרא כמשקאות בעלי תוספת של ויטמינים, שכן כמות הויטמינים שבהם נמוכה הרבה יותר, ובאופן קיצוני, מכמות הויטמינים המינימלית המותרת שתהא, על מנת שהמשקאות יוגדרו וייקראו כבעלי "תוספת ויטמינים", **ולמען האמת, כמות הויטמינים כה נמוכה, עד כי אסור בדין, כלל לציין באותם משקאות, כי יש בהם כלל ויטמינים מאותם סוגים שצויינו, בכל אחד ואחד מאותם משקאות.**

3. זאת ועוד, המשיבה אין הסתפקה בסימון המטעה והמנוגד לדין, ע"ג האריזות, אלא יצאה בקמפיין פרסומי, אדיר מימדים, בכל רחבי הארץ, בטלוויזיה ובעיתונות הכתובה, החל משנת 2006, בהם התהדרה היא, כי המשקאות אוחזים ב **5 ויטמינים מקבוצה B**, כאמור דלעיל, **תוך ששיווק המשקאות, כולו כאחד,** עסק ועודו עוסק, בויטמינים אשר במשקאות.

4. בשנים האחרונות, החלו הצרכנים בעולם ובישראל, לרכוש ולצרוך, מוצרי מזון בריאים יותר, וככל שהמודעות עולה, כך מוציאים הצרכנים כסף רב יותר, בגין רכישת מזון בריא יותר. מזון בריא, נחשב כמזון העשיר, בויטמינים ובמינרלים – והכל בהתאם לתצרוכת היומית המומלצת.

5. וכך כותבת המשיבה, באתר האינטרנט שלה, המצוי בכתובת http://www.neviot.co.il/beta/plus_vitamins.html

> **"על מנת להתקיים, גופנו זקוק לרכיבי תזונה (אבות המזון), תורמי הקלוריות (חלבונים, פחמימות, סיבים תזונתיים), למים לוויטמינים ומינרלים .**
>
> **הוויטמינים והמינרלים חיוניים לתפקודן התקין של רוב המערכות בגופנו, היות והם משתתפים בתהליכים רבים: תהליכי גדילה והתפתחות, הפקת אנרגיה מהמזון, חילוף חומרים, תפקוד מערכות שונות בגוף, ייצור ופירוק של חומרים שונים ועוד .**
>
> **היות וגופנו אינו יכול לייצר את רוב הוויטמינים ואת כל המינרלים הדרושים לו, הוא זקוק לאספקה חיצונית שלהם מן התזונה אותה אנו צורכים. מדי יום עלינו לספק לגוף ויטמינים ומינרלים מתוך מגוון המזונות והמשקאות שאנו אוכלים ושותים .**
>
> **השם ויטמין נגזר מהמילה הלטינית ויטה שפרושה חיים, שכן בלעדיהם לא יתכנו חיים: הוויטמינים חיוניים לתפקודו התקין של הגוף ולבריאותו .**
>
> **הוויטמינים חייבים להיות מסופקים לגוף דרך התזונה כי את רובם אין הגוף מייצר כלל ואת מיעוטם אין הוא מייצר תמיד בכמויות הנחוצות .**
>
> **הוויטמינים נחוצים לגוף בכמויות זעירות של אלפיות (מיליגרם = מ"ג) עד מיליוניות הגרם (מיקרוגרם = מק"ג .(**

מחסור באחד או יותר מהוויטמינים פוגע בתפקוד התקין של הגוף ועלול לגרום למחלה .

במאה הקודמת היו שכיחות בעולם "מחלות חסר", כלומר מחלות אופייניות שמקורן בחוסר של ויטמין ספציפי בגוף. כיום, הודות לשיפור המשמעותי בתזונה בעולם המערבי, השכיחות של מחלות החסר כמעט ואינה קיימת. אולם, נפוצים למדי הם מצבים של מחסור חלקי בוויטמין זה או אחר ("מחסור תת – קליני") ויתכנו גם מצבים שבהם הדרישות של הגוף לוויטמין זה או אחר עולות מעל לדרישה הרגילה .

אנחנו חיים אומנם בחברת שפע, אבל לעיתים רבות תהליכי התיעוש והעיבוד שהמזון עובר גורמים לירידה בתכולת הוויטמינים, כך שבפועל, למרות שאנו צורכים יותר קלוריות, אנחנו לא בהכרח מספקים לגופנו את קצובת הוויטמינים המומלצת .בנוסף, אחת הטענות השכיחות, היא שתנאים סביבתיים כגון מתח, לחץ, זיהום אויר ועוד ,האופייניים לתרבות המערבית, מעלים את דרישות הגוף לוויטמינים .

לאור העובדה שכולנו שואפים לכך שגופנו יתפקד בצורה אופטימאלית בכל מצב נתון, הרי שאפילו חסר חלקי בוויטמינים, ולו הקטן ביותר, עלול לפגוע בתפקוד האופטימאלי, דהיינו בבריאות. הבעיה היא, שבשלבי החסר ההתחלתיים, שבהם יש התדלדלות ברמות הוויטמין בגוף, אין בדרך כלל ביטויים קליניים ברורים ולכן קשה מאוד לזהות אותם "

6. כאמור דלעיל, טרנד הבריאות, והעובדה כי הצרכנים מעדיפים כיום מוצרי מזון "בריאים", ידוע היטב אף למשיבה, שהעדיפה לסמן על המשקאות כי הנם אוחזים תוספת של 5 ויטמינים, עת בפועל סימון זה מטעה ומנוגד לדין, וזאת על מנת למכור, והרבה, מהמשקאות, תוך שהמשקאות מתחזים להיות משקאות "פרימיום" ומשקאות "עשירים" בויטמינים, שכן המשיבה סימנה על גבי האריזות את המילה "ויטמינים" ב-5 מקומות שונים, ובפועל הם אינם כאלה.

7. המבקש, הינו צרכן, אשר צורך את המוצרים דלעיל, מזה שנים אחדות.

8. בכל התקופות, בהן רכש וצרך המבקש את אריזות המשקאות דלעיל, הרי שעל אריזותיהם, משך שנים, היה רשום על כי הם אוחזים ב **5 ויטמינים מקבוצה B**. המבקש רכש את המשקאות בשל העובדה כי הנם משקאות הנחזים להיות עשירים בויטמינים.

9. המבקש גילה לדאבונו, כי משקאות המשיבה, אינם משקאות עשירים בויטמינים, שכן, אוחזים המה בכמות נמוכה מאד מהמותר, ובאופן קיצוני, מכמות הויטמינים המינימלית המותרת שתהא, על מנת שהמשקאות יוגדרו וייקראו כבעלי "תוספת ויטמינים", **ולמען האמת, כמות הויטמינים כה זניחה, עד כי אסור בדין, היה כלל לציין באותם משקאות, כי יש בהם כלל ויטמינים מאותם סוגים שצויינו, בכל אחד ואחד מאותם משקאות.**

10. זאת ועוד, על מנת שהמשקאות יהיו באמת בעלי תוספת בויטמינים, ושיהא כלל מותר לסמן על אריזתם כי הם מכילים ויטמינים, הרי שתכולת הויטמינים והמינרלים חייבת להיות בו שווה או עולה על הערכים המפורטים כדלהלן:

ויטמין A	100 מק"ג
וטמין D	0.5 מק"ג
ויטמין E	1 מ"ג
ויטמין K	8 מק"ג
תיאמין (ויטמין B1)	0.2 מ"ג

ריבופלאוין (ויטמין B2)	0.2 מ״ג
ניקוטיאמיד (ניאצין - ויטמין B3)	2 מ״ג
ויטמין B6	0.2 מ״ג
חומצה פולית	20 מק״ג
ויטמין B12	0.2 מ״ג
ויטמין c	10 מק״ג
ביוטין	0.5 מק״ג
חומצה פנטותנית (ויטמין B5)	0.7 מק״ג
סידן	80 מ״ג
זרחן	80 מ״ג
מגנזיום	35 מ״ג
יוד	15 מק״ג
ברזל	1 מ״ג
אבץ	1.5 מ״ג
סלניום	7 מק״ג
אשלגן	200 מ״ג

11. בפועל, המשקאות אוחזים בערכי ויטמינים הנמוכים הרבה יותר, ואף זניחה, הם אינם משקאות עשירים בויטמינים, כפי שהסימון המטעה באריזותיהם מנסה ללמד ב- 5 מקומות בהן צויינה המילה ״ויטמינים״, ולא רק שכך, אלא אף הם אינם אוחזים בערכים המינימליים שבמינימליים, על מנת שכלל יהא מותר לציין כי יש בהם ויטמינים, כפי שצויין בסימון המטעה והאסור של המשיבה, מקום בו הם אינם כאלה.

12. מצב דברים זה אין לקבל: על ביהמ״ש הנכבד להוקיע סוג חמור וחסר תקדים זה של הטעיית צרכנים, ולהורות למשיבה לפצות את ציבור לקוחותיה בערכו של מחיר כל מוצר ומוצר. כמו כן מתבקש ביהמ״ש הנכבד לפסוק פיצוי בגין פגיעה באוטונומיה של הפרט.

אך זה כללם של דברים ולהלן פירוטם:

ב. הצדדים

13. המשיבה 1, חברה ציבורית, הינה יצרנית משקאות ה"מים בטעמים", הגדולה בישראל, המייצרת ומשווקת מים מינרליים, וכן החל משנת 2006, "מים מינרליים בטעמים", משקה הקרוי, "**נביעות + בתוספת ויטמינים**" באריזות של **1.5 ליטר** ו-**500 מ"ל**, בטעמים, "**ענבים עדין**", "**אפרסק עדין**", "**תפוח עדין**" ו"**לימון ליים עדין**", (להלן, יחדיו: "**המוצרים**" ו/או "**המשקאות**").

- דף פרטי המשיבה באתר משרד המשפטים מצ"ב **<u>כנספח "ג"</u>** לבקשה זו.

- דף פרופיל חברה באתר האינטרנט של המשיבה מצ"ב **<u>כנספח "ד"</u>** לבקשה זו.

14. המבקש, הינו צרכן של המשקאות נשוא תובענה זו, המיוצרים ע"י המשיבות מזה שנים רבות, ובכלל זאת "**נביעות + בתוספת ויטמינים**" באריזות של **1.5 ליטר** ו-**500 מ"ל**, בטעמים, "**ענבים עדין**", "**אפרסק עדין**", "**תפוח עדין**" ו"**לימון ליים עדין**" (להלן: "**שמונה סוגי האריזות נשוא ההטעיה**").

ג. רקע עובדתי

15. המבקש, רכש וצרך מזה שנים אחדות, את המשקאות נשוא תובענה זו, המיוצרים ומשווקים ע"י המשיבה דלעיל.

16. כאשר רכש המבקש את אריזות המוצרים דלעיל, עשה זאת בשים לב לפרטים המצויינים על האריזות, ובכלל זאת ובראשית, דבר העובדה המצויינת כי המשקאות אוחזים בתוספת ויטמינים. המבקש ראה את הביטוי "**בתוספת ויטמינים**", במקומות שונים בהיקף האריזות השונות של בקבוקי המשקאות כולם.

17. על גבי אריזות המוצר "**נביעות** +", על ארבעת הטעמים דלעיל (ענבים עדין, תפוח עדין, אפרסק עדין ולימון ליים עדין) וב-2 סוגי הבקבוקים (1.5 ליטר ו-500 מ"ל) המיוצרים ומשווקים ע"י המשיבה 1, אותם רכש המבקש, צויין <u>תמיד</u> ללא יוצא מן הכלל,, **וזאת ב- 5 מקומות שונים בכל בקבוק ובקבוק**, כי המשקאות אוחזים ב"**תוספת ויטמינים**", כדבר המלמד לכאורה כי המוצרים אוחזים בכמות ויטמינים מספיקה, על מנת להקרא כבעלי "תוספת בויטמינים".

- תמונות המוצרים מצ"ב **<u>כנספח "ה-1" – "ה-9"</u>** לבקשה זו.

18. זאת ועוד, על גבי אריזות המוצרים כולם, צויין ברשימת הרכיבים, כי המשקאות אוחזים ב-

"**ויטמינים מקבוצה B: ניאצין, חומצה פאנטותנית, ויטמין B6, חומצה פולית, ויטמין B12**"

19. יצויין, כי ניאצין ששמו הנוסף ניקוטינאמיד הנו ויטמין B3 וחומצה פאנטותנית הנה ויטמין B5.

20. לבד מציון רשימת הויטמינים ברשימת הרכיבים, הרי שהמשיבה לא טרחה לפרט כלל, מהי הכמות של כל ויטמין וויטמין המצוי ב-100 מ״ל של המשקה, ואף זאת בניגוד לדין.

21. לא בכדי, לא טרחה המשיבה לציין את כמות הויטמינים, שכן כמות הויטמינים במשקאות הנה זניחה באופן קיצוני, ואסורה כלל לציון וסימון על גבי האריזות. לא בכדי, כתבנו, שכן לו הייתה המשיבה כן מציינת את ערכי הויטמינים או כמותם, הרי שסימון זה, היה מלמד את הצרכנים כולם, כי בפועל המשקאות מכילים כמות כה זניחה של ויטמינים, דבר שמן הסתם, היה גורם לצרכנים כלל לא להסתמך על העובדה כי ישנה ״תוספת ויטמינים״ במשקאות, ולהדיר ידיהם מלרכוש את המשקאות.

22. כאמור, המשיבה סימנה על כל בקבוקי המשקה, בחמישה מקומות שונים על גבי האריזות, כי ה״פלוס״ של המשקה ״נביעות +״, הנו תוספת הויטמינים. למרות זאת, המשיבה לא פירטה, את ערכי הויטמינים על האריזות, ועל פרסומיה הרבים.

- העתק פרסומי המשיבה בעיתונות הכתובה, מיום 1.10.06, מיום 18.2.07, מיום 1.6.07, מיום 11.7.07 ומיום 15.7.08 - מצ״ב **כנספח ״ו-1״ – ״ו-6״** לבקשה זו.

23. בדיקה באתר האינטרנט של המשיבה, בכתובת http://www.neviot.co.il/beta/plus_vitaminsB.html, מלמדת עד כמה זניחה כמות הויטמינים בכל 100 מ״ל משקה. וכך כתבה המשיבה באתר האינטרנט שלה:

״כמות הוויטמינים בנביעות+

ויטמינים מקבוצה B	כמות ואחוז מהקצובה היומית המומלצת הממוצעת למבוגרים		כמות ואחוז מהקצובה היומית המומלצת לילדים (4-8 שנים)	
	100 מ"ל	500 מ"ל	100 מ"ל	500 מ"ל
חומצה פולית (מק"ג)	(1.5%) 6	(7.5%) 30	(3%) 6	(15%) 30
ויטמין B6 (מ"ג)	(0.7%) 0.01	(3.5%) 0.05	(1.7%) 0.01	(8.5%) 0.05
חומצה פאנטותנית (מ"ג)	(1.6%) 0.08	(8%) 0.4	(2.7%) 0.08	(13.5%) 0.4
ניאצין (מק"ג)	(1.1%) 0.16	(5.5%) 0.8	(2%) 0.16	(10%) 0.8
ויטמין B12 (מק"ג)	(1.7%) 0.04	(8.5%) 0.2	(3.3%) 0.04	(16.5%) 0.2

״

- העתק הפרסום באתר האינטרנט מצ״ב **כנספח ״ז״** לבקשה זו.

24. כלומר, המשיבה מציינת ומצהירה כי כמות הויטמינים, המצויים במשקאות הנם כדלהלן:

א. חומצה פולית - 6 מק״ג (מיקרוגרם = מיליונית הגרם) בכל 100 מ״ל (מיליליטר) משקה.

ב. ויטמין B6 – 0.01 מ״ג (מיליגרם= אלפית הגרם) בכל 100 מ״ל משקה.

ג. חומצה פאנטותנית (קרי ויטמין B5) - 0.08 מ״ג בכל 100 מ״ל משקה.

ד. ניאצין (קרי ויטמין B3, או ניקוטינאמיד) – 0.16 מק"ג בכל 100 מ"ל משקה.

ה. ויטמין B12 – 0.04 מק"ג בכל 100 מ"ל משקה.

25. על גבי אריזות המשקאות, כולם, המיוצרים ומשווקים ע"י המשיבה, אותם רכש המבקש, ללא יוצא מן הכלל, צויין <u>תמיד</u>, לפחות בחמישה מקומות שונים, על גבי כל אריזה ואריזה, כי המשקה הנו "בתוספת ויטמינים", בה בעת כי ברשימת הרכיבים סומן כי המשקה מכיל **<u>חומצה פולית</u>**, ללא כל ציון בדבר ערכה המספרי. בעוד **<u>שהמינימום</u>** המאפשר סימון כי המשקה מכיל חומצה פולית הנו **<u>20 מק"ג</u>** – הרי שעיון באתר האינטרנט של המשיבה, מלמד כי כמות החומצה הפולית ב-100 מ"ל של המשקה, הנו רק **<u>6 מק"ג</u>**, **קרי 30% מהמינימום** המתיר סימון כי הויטמין חומצה פולית, מצוי במשקה.

26. על גבי אריזות המשקאות, כולם, המיוצרים ומשווקים ע"י המשיבה, אותם רכש המבקש, ללא יוצא מן הכלל, צויין <u>תמיד</u>, לפחות בחמישה מקומות שונים, על גבי כל אריזה ואריזה, כי המשקה הנו "בתוספת ויטמינים", בה בעת כי ברשימת הרכיבים סומן כי המשקה מכיל **<u>ויטמין B6</u>**, ללא כל ציון בדבר ערכו המספרי. בעוד **<u>שהמינימום</u>** המאפשר סימון כי המשקה מכיל ויטמין B6 הנו **<u>0.2 מ"ג</u>** – הרי שעיון באתר האינטרנט של המשיבה, מלמד כי כמות הויטמין B6 ב-100 מ"ל של המשקה, הנו רק **<u>0.01 מ"ג</u>**, **קרי 5% מהמינימום** המתיר סימון כי הויטמין B6, מצוי במשקה.

27. על גבי אריזות המשקאות, כולם, המיוצרים ומשווקים ע"י המשיבה, אותם רכש המבקש, ללא יוצא מן הכלל, צויין <u>תמיד</u>, לפחות בחמישה מקומות שונים, על גבי כל אריזה ואריזה, כי המשקה הנו "בתוספת ויטמינים", בה בעת כי ברשימת הרכיבים סומן כי המשקה מכיל **<u>חומצה פאנטותנית (ויטמין B5)</u>**, ללא כל ציון בדבר ערכה המספרי. בעוד **<u>שהמינימום</u>** המאפשר סימון כי המשקה מכיל חומצה פאנטותנית הנו **<u>0.7 מ"ג</u>** – הרי שעיון באתר האינטרנט של המשיבה, מלמד כי כמות החומצה הפאנטותנית ב-100 מ"ל של המשקה, הנו רק **<u>0.08 מ"ג</u>**, **קרי 11.42% מהמינימום** המתיר סימון כי הויטמין חומצה פאנטותנית, מצוי במשקה.

28. על גבי אריזות המשקאות, כולם, המיוצרים ומשווקים ע"י המשיבה, אותם רכש המבקש, ללא יוצא מן הכלל, צויין <u>תמיד</u>, לפחות בחמישה מקומות שונים, על גבי כל אריזה ואריזה, כי המשקה הנו "בתוספת ויטמינים", בה בעת כי ברשימת הרכיבים סומן כי המשקה מכיל **<u>ניאצין (ששמו הנו גם ניקוטינאמיד, וויטמין B3)</u>** ללא כל ציון בדבר ערכו המספרי. בעוד **<u>שהמינימום</u>** המאפשר סימון כי המשקה מכיל ניאצין הנו **<u>2 מ"ג</u>**, הרי שעיון באתר האינטרנט של המשיבה, מלמד כי כמות הניאצין ב-100 מ"ל המשקה, הנו רק **<u>0.16 מק"ג</u>**, **קרי 0.8% מהמינימום** המתיר סימון כי הויטמין ניאצין מצוי במשקה.

29. על גבי אריזות המשקאות, כולם, המיוצרים ומשווקים ע"י המשיבה, אותם רכש המבקש, ללא יוצא מן הכלל, צויין <u>תמיד</u>, לפחות בחמישה מקומות שונים, על גבי כל אריזה ואריזה, כי המשקה הנו "בתוספת ויטמינים", בה בעת כי ברשימת הרכיבים סומן כי המשקה מכיל **<u>ויטמין B12</u>**, ללא כל ציון בדבר ערכו המספרי. בעוד **<u>שהמינימום</u>** המאפשר סימון כי המשקה מכיל ויטמין B12 הנו **<u>0.2 מק"ג</u>** – הרי שעיון באתר האינטרנט של המשיבה, מלמד כי כמות הויטמין B12 ב-100 מ"ל של המשקה, הנו רק **<u>0.04 מק"ג</u>**, **קרי 20% מהמינימום** המתיר סימון כי הויטמין B12, מצוי במשקה.

30. במהלך גלישה ועיון באינטרנט, נתקל המבקש, יום אחד, בכתבה שנשאה את הכותרת "שוק המים בטעמים הנשען על טרנד הבריאות – צובר תאוצה", ושפורסמה באתר האינטרנט של העיתון "THE MARKER", ובה נכתב בין היתר:

"יש ויטמינים, לא ברור כמה ...

(...)

גם במותג נביעות+ אין ציון לגבי כמות הוויטמינים, אבל מי שיתאמץ יוכל לפנות לאתר של החברה ולגלות שכמויות הויטמינים במשקה זה, המתפאר בתוספת של חמישה ויטמינים מקבוצת B, נמצאות בטווח של 0.7%-1.7% בלבד מהקצובה היומית המומלצת למבוגרים ל-100 מ"ל של משקה בכל ויטמין. כמובן שאם נגדיל את כמות המשקה שאנו שותים נגיע לכמות ויטמינים גבוהה יותר, אך יש לקחת בחשבון שבהתאם נגדיל גם את כמות הסוכר שהגוף שלנו צורך ביום".

- העתק הכתבה באתר האינטרנט מצ"ב **<u>כנספח "ח"</u>** לבקשה זו.

31. התובע מיהר לבדוק באתר האינטרנט של המשיבה, את תכולת הויטמינים של המשקאות שהנו שותה, ונדהם לגלות כי האמור בכתבה הנו נכון, קרי המשקאות שהוא רכש וצרך אותם, נשוא התובענה, אוחזים בכמות מיזערית, שלא לומר זניחה של ויטמינים.

32. לאור האמור דלעיל, לרבות הממצאים אותם גילה המבקש בעצמו על האריזות המוצרים אותם רכש, הבין המבקש, כי הוא הוטעה ע"י המשיבה לרכוש משקאות, עת המשיבה ציינה, בסימון מטעה, ובניגוד מוחלט לדין, **זאת ב- 5 מקומות שונים בכל בקבוק ובקבוק**, כי המשקאות אוחזים ב"**תוספת 5 ויטמינים מקבוצה B**", כדבר המלמד, לכאורה, כי המוצרים אוחזים בכמות ויטמינים מספיקה, על מנת להקרא כבעלי "תוספת בויטמינים" – מקום שבפועל, הם אינם כאלה ולא יכולים כלל להקרא כמשקאות בעלי תוספת של ויטמינים, שכן כמות הויטמינים <u>שבהם נמוכה הרבה יותר</u>, <u>ובאופן קיצוני</u>, מכמות <u>הויטמינים המינימלית</u> המותרת שתהא, על מנת שהמשקאות יוגדרו וייקראו כבעלי "תוספת ויטמינים", **<u>ולמען האמת, כמות הויטמינים כה נמוכה, עד כי אסור בדין, כלל לציין באותם משקאות, כי יש בהם כלל ויטמינים מאותם סוגים שצויינו, בכל אחד ואחד מאותם משקאות.</u>**

33. מצב דברים זה אין לקבל: על ביהמ"ש הנכבד להוקיע סוג חמור וחסר תקדים זה של הטעיית צרכנים, ולהורות למשיבה לפצות את ציבור לקוחותיה בערכו של מחיר כל מוצר ומוצר. כמו כן מתבקש ביהמ"ש הנכבד לפסוק פיצוי בגין פגיעה באוטונומיה של הפרט.

<u>ד. הטיעון המשפטי</u>

א. <u>כללי</u>

34. חוק תובענות ייצוגיות – שנכנס לתוקף בעת האחרונה – נועד להסדיר באופן ממצה את הדינים החלים על הגשת תביעות ייצוגיות בישראל.

35. המטרות שביסוד החוק מפורטות בו בסעיף 1, וכוללות בין השאר את המטרות של ***"אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו", "מימוש זכות הגישה לבית המשפט", "מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין" וכן "ניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות".***

36. חוק תובענות ייצוגיות מתיר הגשת תביעה ייצוגית בעניינים המנויים בתוספת השניה לחוק, או בעניינים בהם נקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש תביעה ייצוגית. כאמור בסעיף 3(א) לחוק:

> ***" לא תוגש תובענה ייצוגית אלא בתביעה <u>כמפורט בתוספת השניה</u> או בענין שנקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש בו תובענה ייצוגית"***

37. התוספת השניה לחוק כוללת רשימה של עילות בהן ניתן להגיש תביעה ייצוגית. לענייננו, העילות הקבועות סעיף 1 לתוספת היא הרלוונטית:

> ***(1) "תביעה של צרכן כנגד עוסק, גם אם לא נכרתה ביניהם עיסקה"***

38. סעיף 4 לחוק תובענות ייצוגיות קובע את רשימת הזכאים להגיש בקשה לאישור תביעה ייצוגית. לענייננו, רלוונטי סעיף 4(א)(1) לחוק:

> ***" אדם שיש לו עילה בתביעה או בענין כאמור בסעיף 3(א), המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם – בשם אותה קבוצה;"***

39. כלומר, על מנת להיות זכאים להגיש בקשה לאישור תביעה ייצוגית, על המבקש להראות כי עומדת לו עילת תביעה באחד העניינים המנויים בתוספת השניה, וכן כי התביעה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לכלל חברי קבוצת התובעים.

40. וליישום לענייננו, על המבקש להראות כי עומדת לו עילת תביעה כנגד המשיבות, וכי עילת התביעה מעוררת שאלות משותפות של עובדה ומשפט לכלל חברי קבוצת התובעים.

41. בנוגע להוכחת הנזק, חוק תובענות ייצוגיות קובע כי די בהוכחת גרימה של נזק ברמה לכאורית. כאמור בסעיף 4(ב)(1) לחוק:

> ***"בבקשה לאישור שהוגשה בידי אדם כאמור בסעיף קטן 1(א) – די בכך שהמבקש יראה כי <u>לכאורה</u> נגרם לו נזק."***

42. התנאים לאישור תביעה ייצוגית מנויים בסעיף 8(א) לחוק, הקובע כי:

8. (א) בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית, אם מצא שהתקיימו כל אלה:

(1) התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה;

(2) תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין;

(3) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת; הנתבע לא רשאי לערער או לבקש לערער על החלטה בענין זה;

(4) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב.

43. בהתאם להוראות שפורטו לעיל, הרי שהדיון משלב זה יחולק לשני שלבים. **בשלב הראשון**, נראה כי עומדת למבקש עילת תביעה אישית כנגד המשיבה, וכי נגרם לו לכאורה נזק. **בשלב השני**, נעמוד על התקיימות התנאים לאישור התביעה כייצוגית המנויים בסעיף 8 לחוק.

ב. <u>עילת התביעה מכוח חוק הגנת הצרכן</u>

<u>עילת ההטעיה</u>

44. סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, קובע את הבאות:

"2. **איסור הטעיה**[1]

(א)לא יעשה עוסק דבר – <u>במעשה או במחדל</u>, בכתב או בעל-פה או בכל דרך אחרת – העלול להטעות צרכן בכל עניין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו עניינים אלה כמהותיים לעסקה:

*(1)<u>הטיב, **המהות**, הכמות והסוג של נכס או שירות</u>;*

<u>(2) המידה, המשקל, הצורה **והמרכיבים** של נכס</u>;

45. אחריותה של המשיבה כיצרנית ו/או משווקת ו/או מחזיקה, יחד או לחוד, של שמונת המוצרים נשוא ההטעיה, קבועה במפורש בסעיף 2(ב) לחוק הגנת הצרכן הקובע כי:

---

[1] ההדגשות, כאן ובכל מקום אחר, אינן במקור אלא אם נאמר אחרת.

(ב) לא <u>ימכור</u> עוסק, לא ייבא ולא <u>יחזיק</u> לצרכי מסחר נכס שיש בו הטעיה ולא ישתמש בנכס כאמור למתן שירות.

46. לענייננו, הוטעה המבקש לרכוש משקאות הנחזים להיות כמשקאות שעל אריזותיהם סומן, בחמש מקומות שונים, כי הם אוחזים ב"**תוספת 5 ויטמינים מקבוצה B**", כדבר המלמד, לכאורה, כי המוצרים אוחזים בכמות ויטמינים מספיקה, על מנת להקרא כבעלי "תוספת בויטמינים" – מקום שבפועל, הם אינם כאלה ולא יכולים כלל להקרא כמשקאות בעלי תוספת של ויטמינים, שכן כמות הויטמינים <u>שבהם נמוכה הרבה יותר</u>, <u>ובאופן קיצוני</u>, מכמות <u>הויטמינים המנימלית</u> המותרת שתהא, על מנת שהמשקאות יוגדרו וייקראו כבעלי "תוספת ויטמינים". **<u>כאמור, כמות הויטמינים כה נמוכה, עד כי אסור בדין, כלל לציין באותם משקאות, כי יש בהם כלל ויטמינים מאותם סוגים שצויינו, בכל אחד ואחד מאותם משקאות</u>.** מכאן שמדובר בהטעיה הנופלת לגדרי סעיף 2(א)(1) ו/או 2(א)(2) לחוק ומכן שחזקה כי מדובר בהטעיה בעניין מהותי (מה שברור גם לולא החזקות).

47. לו ידע המבקש, כי במשקאות כמות כה זניחה של ויטמינים בניגוד לסימון המטעה שעל אריזותיהם, הוא מעולם לא היה מסכים לרכוש את המוצרים, והיה נמנע כלל מרכישתם ו/או רוכש משקאות אחרים אשר בהם כן הייתה כמות ויטמינים מספקת.

48. המסקנה המתחייבת היא כי המבקש הוטעה ע"י המשיבה, הסתמך על ההטעיה, וכי כתוצאה נגרם לו נזק <u>המוצא ביטוי בקבלת מוצרים השונים מהותית מהאמור על גבי האריזות, מילים אחרות, מוצרים, שהוא כלל לא נתכוון לרכוש</u>.

49. בנסיבות אלו, המבקש זכאי לקבל לידיו את מלוא הסכום ששילם בגין כל אריזה ואריזה של שמונת המוצרים, נשוא ההטעיה. נזקיו של המבקש מודגמים בטבלה הבאה:

מוצר	מחיר ממוצע של המוצר	גובה הנזק
נביעות+אפרסק עדין 1.5 ליטר	6.75 ש"ח	6.75 ש"ח
נביעות+ ענבים עדין 1.5 ליטר	6.75 ש"ח	6.75 ש"ח
נביעות+ לימון ליים עדין 1.5 ליטר	6.75 ש"ח	6.75 ש"ח
נביעות+ תפוחים עדין 1.5 ליטר	6.75 ש"ח	6.75 ש"ח
נביעות+אפרסק עדין 500 מ"ל	5.95 ש"ח	5.95 ש"ח
נביעות+ ענבים עדין 500 מ"ל	5.95 ש"ח	5.95 ש"ח
נביעות+ לימון ליים עדין 500 מ"ל	5.95 ש"ח	5.95 ש"ח

נביעות+ תפוחים עדין 500 מ"ל	5.95 ש"ח	5.95 ש"ח

50. למען הזהירות בלבד, מעריך המבקש כי הוא רכש לפחות 10 אריזות מכל סוג משקה. המבקש מעמיד אפוא את תביעתו האישית בראש נזק זה על סך של 508 ש"ח.

51. בנוסף, סבל המבקש מפגיעה באוטונומיה של הרצון, ומרגשות שליליים הנלווים לכך דוגמת עוגמת נפש ורגשות כעס ומרמה. המבקש, שהינו בעל מודעות צרכנית גבוהה לצריכת מוצרי מזון בריאים, רכש את המוצרים במטרה לרכוש משקאות האוחזים בכמות ויטמינים ראוייה, ובפועל הוברר כי רכש משקאות שאינם משקאות כאלו, וזאת בניגוד לכתוב והמוצהר על גבי האריזה.

52. בע"א 1338/97 **תנובה נ' ראבי**, פד נז(1) 672, 682, נאמרו הדברים הבאים בידי כב' השופטת נאור:

כך קבעה באותו עניין כב' השופטת נאור:

> הנזק הלא ממוני שהתובע טוען לו מאופיין בתחושת הגועל הנובעת מכך שמדובר בסיליקון, על כל המטען האסוציאטיבי המלווה חומר זה. לדעתי, נזק מסוג זה הוא לכאורה נזק בר־פיצוי. הטעיה בדבר תכולת החלב במקרה זה היא לכאורה בגדר פגיעה באוטונומיה של הפרט. אנו עוסקים במוצר מזון. זכותם של צרכנים היא לקבוע מה יכניסו לפיהם ולגופם וממה יימנעו. מי שרוצה למשל לצרוך רק מזון כשר, ויסתבר לו בדיעבד שהמזון שהוצג תוך הטעיה איננו כזה, יחוש תחושת גועל ופגיעה באוטונומיה שלו. כך יחוש גם מי שצורך רק מזון אורגני, והתברר לו בדיעבד שמזון שפורסם כמזון אורגני איננו כזה. **מי שמבקש לקנות חלב דל שומן דווקא לא יסכין עם כך שימכרו לו תוך הטעיה חלב שבו שיעור השומן גבוה, ולהפך.** בכל המקרים הללו ובמקרים רבים אחרים שניתן להעלות על הדעת, ישנה פגיעה באוטונומיה של הפרט, אף שאין עמה נזק גוף או סכנה ממשית לנזק גוף. לכל צרכן וצרכן העדפות בנוגע למזונותיו, העדפות המבטאות לעתים את האידאולוגיה שהוא מאמין בה כדרך לחיים נכונים או בריאים. אכן, זה שאינו שומר כשרות יוכל לומר לשומר הכשרות: מה קרה אם אכלת מזון שאינו כשר; לא נגרם לך כל נזק. **לא זו השקפתו של מי שמבקש לשמור על כשרות או לאכול רק מזון אורגני או מזון דל שומן.**

וכך קבעה כב' השופטת פרוקצ'יה (בפסקה 13 לפסק-דינה):

> "בענייננו מדובר בהוספת מרכיב לדבר מאכל תוך הפרת חובת התקן הרשמי בלא שהצרכן ידע את דבר קיומו של אותו מרכיב במזון שצרך ובמציאות דברים שבה אותו תוסף מזון איננו מזיק לבריאות. לשאלה באיזו מידה עוגמת נפש של צרכן במצב דברים זה היא בבחינת נזק הנובע ממהלכם הטבעי של הדברים, אין תשובה אחידה אשר קורצה מעור אחד. אכן עשויים להיות מצבים קיצוניים שבהם הטעיה לגבי מרכיביו של מוצר אכילה, גם כשאין בהם נזק בריאותי, עשויה להיות בעלת חשיבות מיוחדת לצרכן מהיבטים שונים, למשל מבחינה ערכית, מבחינת השקפת עולמו או עקב קיומה של העדפה מוגדרת למוצר בעל מרכיבים מסוימים לצורך השגת תכלית ספציפית. כך למשל הצגת מוצר אכילה ככשר אף שאינו כשר, או הצגת מזון כמזון אורגני אף שאינו כזה, או הצגת מוצר כדל־שומן בעוד שלמעשה הוא רב־שומן – אלה עשויות במקרים מסוימים להוליד נזק לא ממוני שניתן לומר במידת ודאות כי הוא נגרם באורח טבעי ובמהלכם הרגיל של הדברים כתוצאה ישירה מעוולת הנתבע. בסוג מקרים אלה מצויה בלב הצרכן העדפה ברורה ומוגדרת למוצר בעל אפיון מסוים – בין העדפה שמקורה בערכי דת והשקפת עולם, בין העדפה הנובעת מערכי טבעונות **ובין העדפה הבנויה על תכלית לשלוט בהיקף הקלוריות הנצרכות מהמזון, וכיוצא באלה עניינים.** פגיעה בהקשרים אלה בזכותו של הצרכן לבחור את המוצר הראוי בעיניו היא פגיעה ממשית בתחום העדפותיו כפרט, ונזקו הכללי מפגיעה זו אינו קשה להוכחה.

<u>קיומה של העדפה מוגדרת וברורה של הצרכן לרכוש מוצר בעל איכויות מוגדרות עשוי לתת בידו כלי לגיטימי לתבוע את נזקו מהמשווק על הפרת חובתו שלא להטעותו לגבי תכונותיו של המוצר הנרכש. עילה מסוג זה עשויה במקרים מתאימים גם להצדיק תובענה ייצוגית אשר את בני קבוצתה, השותפים לתובענה, ניתן להגדיר בלא קושי מיוחד</u>. אולם המקרה שלפנינו הוא שונה, והתשובה לו קשה ומורכבת יותר."

53. עקב ההטעיה, סבל המבקש מפגיעה באוטונומיה ונפגמה יכולתו להכריע בדבר הרכב מזונותיו, מה לצרוך וממה להימנע. המבקש, אשר ביקש לצרוך משקאות מעושרים בויטמינים ובמחזיקים בתוכם כמות ראויה של ויטמינים, רכש בפועל משקאות שאינם משקאות כאלו, אלא משקאות המכילים כמות זניחה ביותר של ויטמינים, וזאת בניגוד למוצהר על גבי אריזות המשקאות, ובכך, סבל המבקש מפגיעה באוטונומיה.

54. המבקש מעריך את הפגיעה באוטונומיה בסך של 1,000 ₪.

<u>הפרת חובה חקוקה</u>

55. יסודותיה של עוולת הפרת חובה חקוקה מנויים בהוראות סעיף 63 לפקודת הנזיקין, המורה אותנו באופן הבא:

(א) מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על פי כל חיקוק - למעט פקודה זו - והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או להגנתו של אדם אחר, וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נתכוון החיקוק; אולם אין האדם האחר זכאי בשל ההפרה לתרופה המפורשת בפקודה זו, אם החיקוק, לפי פירושו הנכון, התכוון להוציא תרופה זו.

(ב) לענין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או להגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני-אדם בכלל או של בני-אדם מסוג או הגדר שעמם נמנה אותו פלוני."

56. לעוולת הפרת חובה חקוקה חמישה יסודות (ראה ע"א 145/80 **ועקנין נ' המועצה המקומית בית שמש**, פ"ד לז(1) 113, בעמ' 139): (**א**) קיום חובה המוטלת על המזיק מכוח חיקוק (**ב**) החיקוק נועד לטובתו של הניזוק (**ג**) המזיק הפר את החובה המוטלת עליו, (**ד**) ההפרה גרמה לניזוק נזק (**ה**) הנזק אשר נגרם הוא מסוג הנזקים אליו נתכוון החיקוק.

57. לענייננו, הפרה המשיבה את הוראות תקנה 4 (ב), את תקנה 4 (ג) ואת הוראות התוספת השניה לתקנות בריאות הציבור (מזון) (סימון תזונתי), התשנ"ד – 1993 (להלן "התקנות"), וכלדלהלן:

1. בתקנות אלה -

"מזון ארוז מראש" – "מזון שנארז בידי יצרן בטרם שיווקו, למעט פירות וירקות טריים ובשר ודגים שלא עברו תהליך עיבוד".

4

"(א) בנוסף לסימון התזונתי כמפורט בתקנה 3, רשאי אדם לסמן מזון בפרטי סימון נוספים כמפורט בתוספת הראשונה, בחלקים ב' ו-ג', כולם או חלקם, ובסימון ויטמינים ומינרלים כמפורט בחלק ד'.

(ב)כלל סימון המזון פרט הנמנה בחלקים ג' או ד' בתוספת הראשונה, יכלול הסימון התזונתי גם את שיעורו במזון של אותו פרט".

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (א), לא יסומן מזון בסימון כמפורט בחלק ד' לתוספת הראשונה, אלא אם כן תכולת הויטמינים או המינרלים בו שווה או עולה על הערכים המפורטים בתוספת השניה".

"תוספת שניה (תקנה 4 (ג))

ויטמין A	100 מק"ג
וטמין D	0.5 מק"ג
ויטמין E	1 מ"ג
ויטמין K	8 מק"ג
תיאמין (ויטמין B1)	0.2 מ"ג
ריבופלאוין (ויטמין B2)	0.2 מ"ג
ניקוטיאמיד (ניאצין - ויטמין B3)	2 מ"ג
ויטמין B6	0.2 מ"ג
חומצה פולית	20 מק"ג
ויטמין B12	0.2 מ"ג
ויטמין c	10 מק"ג
ביוטין	0.5 מק"ג
חומצה פנטותנית (ויטמין B5)	0.7 מק"ג
סידן	80 מ"ג
זרחן	80 מ"ג
מגנזיום	35 מ"ג
יוד	15 מק"ג
ברזל	1 מ"ג
אבץ	1.5 מ"ג
סלניום	7 מק"ג
אשלגן	200 מ"ג

העתק התקנות על התוספות מצ"ב **<u>כנספח "ט"</u>** לבקשה

המשיבה, כאמור, הפרה את הוראת הוראות תקנה 4 (ב) ואת הוראות התוספת השניה לתקנות, שכן המשיבה סימנה באריזות המשקאות, כי הם מכילים ויטמינים וכלל לא טרחה לסמן את ערכי הויטמינים שצויינו שהמשקאות מכילים.

בנוסף, המשיבה, כאמור, הפרה את הוראת הוראות תקנה 4 (ג) ואת הוראות התוספת השניה לתקנות, שכן במשקאות נשוא התובענה, שסומנו ע"י המשיבה בחמישה מקומות על גבי האריזה, כי אוחזים המה ב"תוספת ויטמינים", לרבות בפרסומיה בעיתונות הכתובה, ערכי הויטמינים או המינרלים שלא צויינו על האריזות, אך צויינו ופורטו באתר האינטרנט של המשיבה, אינם גבוהים או שווים למצויין בתוספת השניה, אלא נמוכים מהם:

58. על גבי אריזות המשקאות, כולם, המיוצרים ומשווקים ע"י המשיבה, אותם רכש המבקש, ללא יוצא מן הכלל, צויין <u>תמיד</u>, לפחות בחמישה מקומות שונים, על גבי כל אריזה ואריזה, כי המשקה הנו "בתוספת ויטמינים", בה בעת כי ברשימת הרכיבים סומן כי המשקה מכיל **<u>חומצה פולית</u>**, ללא כל ציון בדבר ערכה המספרי. בעוד **<u>שהמינימום</u>** המאפשר סימון כי המשקה מכיל חומצה פולית הנו **<u>20 מק"ג</u>** – הרי שעיון באתר האינטרנט של המשיבה, מלמד כי כמות החומצה הפולית ב-100 מ"ל של המשקה, הנו רק **<u>6 מק"ג</u>**, **קרי 30% מהמינימום** המתיר סימון כי הויטמין חומצה פולית, מצוי במשקה.

59. על גבי אריזות המשקאות, כולם, המיוצרים ומשווקים ע"י המשיבה, אותם רכש המבקש, ללא יוצא מן הכלל, צויין <u>תמיד</u>, לפחות בחמישה מקומות שונים, על גבי כל אריזה ואריזה, כי המשקה הנו "בתוספת ויטמינים", בה בעת כי ברשימת הרכיבים סומן כי המשקה מכיל **<u>ויטמין B6</u>**, ללא כל ציון בדבר ערכו המספרי. בעוד **<u>שהמינימום</u>** המאפשר סימון כי המשקה מכיל ויטמין B6 הנו **<u>0.2 מ"ג</u>** – הרי שעיון באתר האינטרנט של המשיבה, מלמד כי כמות הויטמין B6 ב-100 מ"ל של המשקה, הנו רק **<u>0.01 מ"ג</u>**, **קרי 5% מהמינימום** המתיר סימון כי הויטמין B6, מצוי במשקה.

60. על גבי אריזות המשקאות, כולם, המיוצרים ומשווקים ע"י המשיבה, אותם רכש המבקש, ללא יוצא מן הכלל, צויין <u>תמיד</u>, לפחות בחמישה מקומות שונים, על גבי כל אריזה ואריזה, כי המשקה הנו "בתוספת ויטמינים", בה בעת כי ברשימת הרכיבים סומן כי המשקה מכיל **<u>חומצה פאנטותנית (ויטמין B5)</u>**, ללא כל ציון בדבר ערכה המספרי. בעוד **<u>שהמינימום</u>** המאפשר סימון כי המשקה מכיל חומצה פאנטותנית הנו **<u>0.7 מ"ג</u>** – הרי שעיון באתר האינטרנט של המשיבה, מלמד כי כמות החומצה הפאנטותנית ב-100 מ"ל של המשקה, הנו רק **<u>0.08 מ"ג</u>**, **קרי 11.42% מהמינימום** המתיר סימון כי הויטמין חומצה פ, מצוי במשקה.

61. על גבי אריזות המשקאות, כולם, המיוצרים ומשווקים ע"י המשיבה, אותם רכש המבקש, ללא יוצא מן הכלל, צויין <u>תמיד</u>, לפחות בחמישה מקומות שונים, על גבי כל אריזה ואריזה, כי המשקה הנו "בתוספת ויטמינים", בה בעת כי ברשימת הרכיבים סומן כי המשקה מכיל **<u>ניאצין (ששמו הנו גם ניקוטינאמיד, וויטמין B3)</u>** ללא כל ציון בדבר ערכו המספרי. בעוד **<u>שהמינימום</u>** המאפשר סימון כי המשקה מכיל ניאצין הנו **<u>2 מ"ג</u>**, הרי שעיון באתר האינטרנט של המשיבה, מלמד כי כמות הניאצין ב-100 מ"ל המשקה, הנו רק **<u>0.16 מק"ג</u>**, **קרי 0.8% מהמינימום** המתיר סימון כי הויטמין ניאצין מצוי במשקה.

62. על גבי אריזות המשקאות, כולם, המיוצרים ומשווקים ע"י המשיבה, אותם רכש המבקש, ללא יוצא מן הכלל, צויין <u>תמיד</u>, לפחות בחמישה מקומות שונים, על גבי כל אריזה ואריזה, כי המשקה הנו "בתוספת ויטמינים", בה בעת כי ברשימת הרכיבים סומן כי המשקה מכיל **<u>ויטמין B12</u>**, ללא כל ציון בדבר ערכו

המספרי. בעוד **<u>שהמינימום</u>** המאפשר סימון כי המשקה מכיל ויטמין B12 הנו **<u>0.2 מק"ג</u>** – הרי שעיון באתר האינטרנט של המשיבה, מלמד כי כמות הויטמין B12 ב-100 מ"ל של המשקה, הנו רק **<u>0.04 מק"ג</u>**, **קרי 20% מהמינימום** המתיר סימון כי הויטמין B12, מצוי במשקה.

63. איש לא יחלוק, כי מדובר בסעיפים, שנועדו למנוע מכירת משקאות, שאינם אוחזים בכמות מספקת של ויטמינים – מקום בו הם מכילים ויטמינים בכמות מזערית שלו לומר שולית וזניחה, ובכך להגן על הצרכן מפני הטעיה, ובכלל זאת על המבקש. מיותר לציין, כי הנזק אשר נגרם, כתוצאה מהסימון המטעה, נגרם בדיוק בצורה אותה נתכוון המחוקק למנוע.

<u>ה. התקיימות התנאים לאישור התביעה כייצוגית</u>

64. סעיף 8(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי:

9. (א) בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית, אם מצא שהתקיימו כל אלה:

(1) התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה;

(2) תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין;

(3) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת; הנתבע לא רשאי לערער או לבקש לערער על החלטה בענין זה;

(4) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב.

65. להלן נעמוד על התקיימות תנאים אלו כסדרם.

66. יובהר ראשית, כי בהתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות תפקידו של בית המשפט הנכבד הוא להגדיר את קבוצת התובעים, כאמור בסעיף 10(א) לחוק בו מצויין כי *"אישר בית המשפט תובענה ייצוגית, יגדיר בהחלטתו את הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה".*

67. <u>המבקש יטען, כי על קבוצת התובעים לכלול את כלל רוכשי אריזות המשקאות דלעיל על ארבעת הטעמים (תפוח עדין, לימון ליים עדין, ענבים עדין ואפרסק עדין) בנפח 500 מ"ל, החל מחודש יולי 2006 ועד ליום הגשת התובענה, קרי כשלוש שנים, וכן את כלל רוכשי אריזות המשקאות דלעיל על ארבעת הטעמים (תפוח עדין, לימון ליים עדין, ענבים עדין ואפרסק עדין) בנפח 1.5 ליטר, החל מחודש יולי 2007 ועד ליום הגשת התובענה, קרי כשנתיים.</u>

68. מראש יצויין כי אין זה בחובתו של המבקש להעריך במדויק את גודל הקבוצה ואת סכום ההשבה המבוקש לכלל חברי הקבוצה, דבר שניתן יהיה לגלות במדויק רק לאחר חשיפת נתוני השיווק ע"י המשיבה.

69. בהתאם לידוע למבקש, הרי ששוק המים המינרליים בטעמים מכר בין חודש יולי 2006 למרץ 2007 בסך של 6 מיליון ₪. בין השנים מרץ 2007 למרץ 2008 מכר שוק המים המינרליים בטעמים בסך של 30 מיליון ₪. בין השנים מרץ 2008 למרץ 2009 מכר שוק המים המינרליים בטעמים בסך של 120 מיליון ₪, ובסה"כ בסך של 156 מיליון ₪.

70. ע"פ הנתונים המצויים בידי המבקש, תפסה המשיבה לכל אורך שלושת השנים, נתח שוק של לא פחות מ-75%, כך שמכרה היא את המשקאות נשוא ההטעיה בסך של 117 מיליון ₪.

71. בהערכה שמרנית ביותר, כי רק 25% מהציבור רכש את המשקאות בשל כמות הויטמינים שלכאורה היו מצויים במשקאות (זאת רק לצורך החישוב, ולמרות שהמבקש סובר כי יותר ממחצית הרוכשים רכשו בשל כמות הויטמינים שלכאורה מצויים היו במשקאות), מכאן <u>הרי שסך ההשבה נדרש להיות בסכום כולל של 29.25 מיליון ש"ח</u>.

- מצ"ב דפים רלוונטיים מ דו"ח שנתי לשנת 2008 של המשיבה **<u>כנספח "י"</u>** לבקשה זו.

72. זאת ועוד, בהנחה מאד שמרנית, כי סך הצרכנים בקבוצה, אשר רכשו וצרכו את המוצר בשל כמות הויטמינים שלכאורה הייתה מספקת, הנם כ-120,000 איש אשר נפגעה האוטונומיה שלהם, הרי שעל המשיבה לפצות את חברי הקבוצה בסך 120,000,000 ש"ח בגין הפגיעה באוטונומיה.

73. התנאי הראשון לאישור התביעה הייצוגית הינו כי התובענה מעוררת שאלות משותפות – לכלל חברי הקבוצה – של עובדה ומשפט.

74. לענייננו, איש לא יחלוק כי התובענה מעוררת שאלות רבות המשותפות לכלל חברי הקבוצה, שכן :

(א) המשיבה הפרה כלפי כלל חברי הקבוצה את הוראות חוק הגנת הצרכן.

(ב) המשיבות הפרה את חובות הגילוי כלפי כלל חברי הקבוצה.

(ג) המשיבות הפרה חובות חקוקות שנועדו להגן על הקבוצה מפני הטעיה ברכישת מוצרים אשר לא נתכוונו לרוכשם.

(ד) לכלל חברי הקבוצה נגרם נזק, בשל רכישתם של המוצרים כשאריזתם מלמדת כי הנם אוחזים בויטמינים בכמות מספקת וראוייה, כאשר בפועל הם אינם כאלה, ואף היה אסור כלל לסמן כי הם אוחזים כלל בויטמינים.

(ה) נפגעה האוטונומיה של חברי הקבוצה.

75. התנאי השני הוא כי התובענה הייצוגית היא הדרך ההוגנת והיעילה להכריע בסכסוך בנסיבות העניין.

76. בהקשר זה, מן הראוי לחזור ולציין המטרות שביסוד חוק תובענות ייצוגיות, המפורטות בו בסעיף 1, וכוללות בין השאר את המטרות של ***"אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו"***, ***"מימוש זכות הגישה לבית המשפט"***, ***"מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין"*** וכן ***"ניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות"***.

77. לענייננו, יש באישור התביעה הייצוגית כדי להגשים את המטרות שצוינו לעיל בכללותן.

78. ראשית, יש בהגשת תביעה ייצוגית זו בכדי לתרום משמעותית להרתעת המשיבות – ומעוולים כדוגמתה – מלפגוע בצורה חמורה בציבור במקרים כדוגמת המקרה נשוא תובענה זו.

79. הצורך בהרתעה מתחזק לאור החשיבות שבמניעת התופעה החמורה של אי-התאמה בין המוצר והסימון עליו, לא כל שכן, עת הסימון עוסק בנושא מוצרי בריאות, והשוואה בין מוצר רגיל לבין מוצר "בריא", תוך הפרת הבטחת המוצר כי הנו ב"תוספת ויטמינים" - מקום בו כמות הויטמינים הנה זניחה בעליל, וסימון קיומם מנוגד לדין.

80. שנית, תובענה זו היא הכרחית על מנת לממש את זכאותם לפיצוי של חברי הקבוצה כלפי המשיבה.

81. בסכום התביעה האישית, העומד על מאות בודדות של שקלים, אין די על מנת לתמרץ תובע לפתוח בהליך משפטי מורכב ומסובך כנגד גופים עוצמתיים במיוחד כדוגמת המשיבה, וראה בהקשר זה את הדברים שנאמרו ברע"א 4556/94 **טצת ואח' נג' זילברשץ ואח'**, פ"ד מט (5) 774, בעמ' 784.

82. לעניין הייצוג ההולם, הרי שהמבקש הינו בעל אמצעים כלכליים הנדרשים לשם ניהול ההליך. המבקש ייוצג ע"י עוה"ד הח"מ, המבטיחים להעמיד לרשות הקבוצה ייצוג משפטי ככל שיידרש על מנת לממש את זכויות החברים בקבוצה כלפי המשיבה.

הח"מ, הינם עו"ד עתירי נסיון בתחום התובענות הייצוגיות ובפרט בתחום התובענה הייצוגית הצרכנית.

83. לעניין דרישת תום-הלב, הרי שתביעה זו הוגשה בתום-לב בידי המבקש, אשר נפגע בצורה קשה ממעשיה של המשיבה, ומעוניין לזכות בפיצוי המגיע לו, וכן לפעול על מנת להרתיע את המשיבה מפני מעשים דומים בעתיד.

ו. על הסעדים המגיעים לכלל חברי הקבוצה

84. בית המשפט הנכבד מתבקש לאשר למבקש לתבוע בשמם את של חברי הקבוצה את הסעדים כמפורט להלן:

השבה של סך של 29.25 מיליון ש"ח בהתאם לתחשיב דלעיל.

פיצוי בסך 120 מיליון ש"ח בגין הפגיעה באוטונומיה.

85. "דרך המלך" במתן סעד במסגרת תביעה ייצוגית הינה באמצעות פסיקת פיצוי אינדווידואלי לכל חבר בקבוצת התובעים.

86. בהקשר זה, קובע סעיף 20(א) לחוק תובענות ייצוגיות באופן הבא:

(א) הכריע בית המשפט בתובענה הייצוגית, כולה או חלקה, לטובת הקבוצה שבשמה נוהלה התובענה הייצוגית, כולה או חלקה, רשאי הוא במסגרת החלטתו על מתן פיצוי כספי או סעד אחר לחברי הקבוצה להורות, בין השאר, הוראה כמפורט להלן, לפי הענין, ובלבד שלא יהיה בכך כדי להכביד במידה העולה על הנדרש על חברי הקבוצה או על בעלי הדין:

(1) על תשלום פיצוי כספי או על מתן סעד אחר, בשיעור ובאופן שיקבע, לכל אחד מחברי הקבוצה שהוכחה זכאותו לפיצוי או לסעד כאמור;

(2) על כך שכל חבר קבוצה יוכיח את זכאותו לפיצוי כספי או לסעד אחר;

(3) על תשלום פיצוי כספי בסכום כולל ועל אופן חישוב חלקו של כל חבר קבוצה, ובלבד שסכום הפיצוי הכולל ניתן לחישוב מדויק על יסוד הראיות שבפני בית המשפט; הורה בית המשפט על תשלום פיצוי כספי בסכום כולל כאמור, רשאי הוא להורות בדבר חלוקה בין חברי הקבוצה, באופן יחסי לנזקיהם, של יתרת הסכום שתיוותר אם חבר קבוצה, אחד או יותר, לא דרש את חלקו, לא הוכיח את זכאותו לפיצוי או לסעד, לא אותר או שלא ניתן לחלק לו את חלקו מסיבה אחרת, ובלבד שחבר קבוצה לא יקבל פיצוי כספי או סעד אחר מעבר למלוא הפיצוי או הסעד המגיע לו; נותרה יתרת סכום לאחר החלוקה לחברי הקבוצה כאמור, יורה בית המשפט על העברתה לאוצר המדינה."

87. החוק קובע מנגנון גמיש במסגרתו יהא רשאי ביהמ"ש לקבוע כיצד ניתן יהיה להוכיח את נזקם האישי של החברים בקבוצה, כאשר בהתאם לסעיף 20(א)(3) יתרת הכספים – אשר לא יידרשו – תועבר לאוצר המדינה.

88. לחליפין, במידה ויתגלו קשיים באיתור חלק מחברי קבוצת התובעים (מה שסביר מאוד בהחשב בסכום התביעה הנמוך), ניתן יהיה ליישם את עקרונות "הפיצוי לטובת הציבור" הקבועים בסעיף 20(ג) לחוק:

"מצא בית המשפט כי פיצוי כספי לחברי הקבוצה, כולם או חלקם, אינו מעשי בנסיבות הענין, בין משום שלא ניתן לזהותם ולבצע את התשלום בעלות סבירה ובין מסיבה אחרת, רשאי הוא להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות הענין."

89. פסיקת סעד לטובת הציבור הוכרה גם כסעד ראוי בפסק-דינה של כבוד השופטת נאור בענין **תנובה נ' ראבי** (בעמ' 687):

> *"שאלת הסעד ושאלת הגדרתה של "הקבוצה" הן שאלות שיש ביניהן, כפי שנראה, קשר גומלין הדוק. בית המשפט עמד בצדק על כך שאין דרכם של צרכנים לשמור קבלות בגין רכישת החלב, ויהיה קושי במשפט עצמו בהבאת ראיות בידי תובעים פוטנציאליים. נראה לי שפתרון אפשרי לקושי בזיהוי חברי הקבוצה שסביר שאכן יתעורר הוא שייקבע פיצוי לטובת הקבוצה או לטובת הציבור...*
>
> *לבית המשפט סמכות רחבה לקבוע את הסעד, ועמדתי היא שגם בתביעות לפי חוק הגנת הצרכן ניתן לקבוע סעד לטובת הציבור או סעד לטובת הקבוצה."*

<u>ז. סיכום</u>

90. תביעה זו – והבקשה לאשרה כייצוגית – עניינן במקרה בוטה של הטעיה צרכנית.

91. מסתבר, כי המשיבה, יצרה ומכרה, החל משנת 2006 ועד ליום הגשת הבקשה, ועודה עושה כן, משך שנים אחדות, את המוצר "**נביעות** + **בתוספת ויטמינים**" באריזות של **1.5 ליטר** ו-**500 מ"ל**, בטעמים, "**ענבים עדין**", "**אפרס עדין**", "**תפוח עדין**" ו"**לימון ליים עדין**", (להלן, יחדיו: "**המוצרים**" ו/או "**המשקאות**") עת ציינה, בסימון מטעה, ובניגוד מוחלט לדין, **זאת ב- 5 מקומות שונים בכל בקבוק ובקבוק**, כי המשקאות אוחזים ב"**תוספת 5 ויטמינים מקבוצה B**", כדבר המלמד, לכאורה, כי המוצרים אוחזים בכמות ויטמינים מספיקה, על מנת להקרא כבעלי "תוספת בויטמינים" – מקום שבפועל, הם אינם כאלה ולא יכולים כלל להקרא כמשקאות בעלי תוספת של ויטמינים, שכן כמות הויטמינים <u>שבהם נמוכה הרבה יותר</u>, <u>ובאופן קיצוני</u>, מכמות <u>הויטמינים המינימלית</u> המותרת שתהא, על מנת שהמשקאות יוגדרו וייקראו כבעלי "תוספת ויטמינים", <u>**ולמען האמת, כמות הויטמינים כה נמוכה, עד כי אסור בדין, כלל לציין באותם משקאות, כי יש בהם כלל ויטמינים מאותם סוגים שצויינו, בכל אחד ואחד מאותם משקאות.**</u>

92. מכל האמור לעיל מתבקש בית המשפט הנכבד :

(א) לאשר למבקש לנהל תובענה כייצוגית בשמם של חברי הקבוצה, בהתאם להגדרתה לעיל, ולחייב את המשיבה לשלם לקבוצה סך של 149,250,000 ש"ח.

(ב) להורות על פסיקת גמול מיוחד למבקש.

(ג) להורות על תשלום שכר טרחת עורך-דין לעורכי-הדין המייצגים באחוזים מתוך הקרן בהתאם לשיקול דעתו של ביהמ"ש הנכבד וכן על תשלום הוצאות משפט.

אמיר ישראלי, עו"ד **יוחי גבע , עו"ד**

ב"כ המבקש